

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban lévő:	
Egész évre	16 kor.
Hogyodóvra	4 c
Helyben házas korlá:	
Egész évre	20 kor.
Hogyodóvra	5 c
Világos postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hogyodóvra	6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
húsz utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszadán
vagy megvásárolja az eladottakat.

Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Megyei adó ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, április 21.

Bomlasztók.

Az ország határán, a Duna partján áll Pozsony, örül a magyarságnak.

Hajdan csakugyan őre is volt az országnak. A betörő ellenség a Duna vizében vagy a magyar fegyverek tüzeiben, de Pozsony alatt halálát lelte. A hatalmas, büszke vár visszaverte a németet is, a törököt is, ha fegyverrel közeledett ellene.

Ma is áll a vár, áll a város is. Az utcákon német szó, az üzleteken magyarnémet czegek, az utcasarkokon magyarnémet táblák. Az egykor erős magyar bástya ma majdnem épp oly erős külvárosa Bécsnek, egy kis magyar borssal meghintve.

A vár pedig odafent a Schlossbergen (azt sem hívja várhegynek senki) dűledzőben. Falai vakolatuk vesztve, csupaszon merednek az égbe s őrség van kiállítva jó messzire köröskörül, nehogy a közönség a veszélyes falak alá tévedjen. Nincs más a várban, csak a patkányok.

Ezek az urak. A mint a francziák kibombázták a várból a magyar bakákat, elfoglalták helyüket a patkányok s ezek megtették azt, a mire ágyu és tüzakna nem volt képes: megbontották a falakat.

Egyébként rémei a környék lakóinak: pusztítanak mindenfelé s őket magukat lehetetlen kipusztítani. A lakosság szenved, a várfalak bomlanak, omlanak, de a pat-

kányok zavartalanul folytathatják tevékenységüket.

Ha már most előállana valaki s megdicsérné a patkányokat, mint a modern haladás fátylavívőit: ugy-e bár, rögtön mindenki siettetné a hidegserutczai tébolyda mielőbbi felépítését, nehogy ez az ur lekéssék a nekivaló szállásról?

Holló Lajos a képviselőházban ugyanilyen bomlásról panaszkodott. Csakhogy most nem pusztá falakról, nem egy-két bástyáról, hanem a magyar nemzetről van szó.

Szertebomlóban ez az ország, bomlasztják mindenfelől, belülről legkivált. Egy évtizede folyik a munka s ma már ide s tova körülöttünk is őrségeket kell felállítani, nehogy a lehulló kövek a békésen haladókat agyonüssék. Sikerült a nemzetnek minden egyes szilárd követ kimoztatni valami ravasz furfanggal. Földművelőink keze munkáját megrágtá a szabad uzsora. Ősi birtokos osztályunkra ráözönlött az idegenek szabad földvásárlása s ma a legtöbbször még a leveles ládája is zálogban van. Iparosainkat a főtérről a külváros viskóiba üzte az idegen gyáripár szabad beözönlése. Kereskedelmünk pedig? Hát ugyan miféle kereskedelem lehet ott, a hol nincs pénze a vevőnek? Fizetetlen számlán alapuló kereskedelem, melynek legvirágzóbb üzletága a hamis bukás en gros und en detail.

Látjuk a bajt évtizedek óta s még sem érünk rá orvosolni; nagyobb dolgokkal vagyunk elfoglalva! Erdélyi protestáns atyánkfiai nem az elnémult ha-

rangokat öntik újra az oláhság tengerében, hanem azon veszekszenek, hogy erdélyi püspök-e az erdélyi püspök? A Királyhágón innen az 1848. XX. törvényezik és a szekularizáció után epednek. Miért? Hiszen szekularizáltak már elég szép régi magyar latifundiumot, de biz' abból egy holdat sem kapott sem a református eklézsia, sem a földéhes pör; latifundium az ma is, csak hogy most már a gazdája nevét sem tudja kiejteni a becsületes magyar ember s a gazda sem érti meg munkása panaszát. De azért hajrá, vegyük el azt a földet is, a hol még magyar hazában érzi magát a magyar!

És a tusa közben egyre késik gazdasági életünk fellendülése, ködkép a kereskedelem megmagyarosodása, a földmives Amerikába szökik, az iparos Bókányiékhoz. A magyar czimer alatt nincs sem nép, sem nemesség, sem polgár, sem hadsereg, csak egy obstruáló képviselőház.

Soha sem kapott hajba a magyar a magyarral, ha nem ingerelte rá valaki kívülről. Ezen a szép földön hol ez, hol az akarta felütni a sátorfáját s mert már itt állott a magyar sátor, minket biztatott fel: vedd azt a sátorrudat s üsd a szomszédodat! Es mi mindig voltunk olyan gyerekek, hogy beugrottunk az agent provocateurnak. S mig magunk romboltuk a falakat, pompás dolguk volt a patkányoknak.

Vajjon mikor fogja a magyar megtanulni, hogy ha két ember egymás haját tépi, a harmadiknak nő meg attól a hája?

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Amit a hold beszél.

Irta: Jan Neruda.

Éjjelenként sokszor volt hű kísérő-társam a hold, s bolyongásaiuk közben utóbb annyira összebarkóztunk, hogy még beszélt is hozzám. Nagyon sok különös dologról beszélt, olyanokról, miket csak az tudhat, aki nappal nem is él, csak éjjel, harmattal táplálkozik s az alvó emberek álma fölött lebeg tova.

— Némely ember egyetlen gondolatról egész könyvet ír; — szólt hozzám a hold — te csak szerény tárczát írsz róla: ez a te sorsod!

Az első éjszaka.

Egyszer, egy csodaszép nyáron, olyan világos volt az éjszaka, amilyet még sohasem láttam. Az ó-város tornyának az árnyéka olyan élesen vált ki, mintha nappal lett volna, s mikor az ó-városi hídorony alatt elhaladtam, mintha csak a hidat, a folyamot, a várost, sőt az eget is napfény öntötte volna el, csodálatosan gyöngített napfény, s a holdvilág a leáldozó nap fényéhez volna hasonló. Az ég kékeszürke volt, s az égen egyetlen felhő sem lehetett látni s Petrin és Hradsin még távolabb látszott, mint valaha, s máskor oly éles körvonalak most az éggel olvadtak össze.

A hold tiszta képe álmadozón uszott tova a végtelen világűrben, s mikor engem megpillantott: tompa, szomorú hangon kezdett beszélni. Előbb azonban, — hogy a hidon álló örök meg ne hallják — tömördek kék ezüstöt szórt a folyam tükreire; az örök a korláton kihajolva néztek le a csobogó habokra, lesve, mint dobálják azok oda egymásnak az ezüstöt, miközben majd elmerülnek, majd megint felszínre jutnak.

... Olyan csodálatos, olyan aggasztó érzés vett ma rajtam erőt! — szólt a hold. — Egy fájó emlék-m üldöz szüntelen... Nemrég éppen így mentem-mendegéltem légi utamon Prága fölött, s fényözönnel borított be a várost. Véletlenül benéztem egy ablakon, s egy halvány arcú férfit pillantottam meg, akinek tekintete a c-illógó ablaküvegen keresztül éppen rám volt irányozva. Vonásai ismerősöknek tetszettek; megálltam, s jobban szemügyre vettem ezt az embert, s szénéztem a kis szobában is. De nem birtam miódjárt visszaemlékezni. A butorok szegényesek, kopo tak voltak. A férfi hátamegett elrongyolott viaszos-vászon terítővel borított kis asztal állt. Ettől néhány lépésnyire ágy, amelyen öreg anyóka aludt nyugodtan. Egy elragadóan szép anyóka. Fehér haja f-éjkeje alól kandikált elő, s gyöngéd arca öreg kora daczára is rózsás volt, olyan rózsás, mint valami fiatal lányé. Alig birtam a szememet levenni róla! Mikor tekintetem a falra tévedt, híres írók képeit és mellszobrai-

pillantottam meg ott, s ekkor jutott eszembe, hogy kicsoda is az a férfi. Nehány évvel ezelőtt viz társaságban láttam. Akkor az egészségére ittak, s mindenki a fiatal költő talentumát dicsőítette. Azóta sem láttam. Szobájában nem gyujtott világot. Az ablakdeszkán sok papiros volt szétterítve, s írón volt reszkető kezében. Jöcskán megöregedett, s szemé már nem ragyogott oly ifjú tűzben, mint azelőtt. Ugy nézett föl rám, mintha lázas beteg volna.

— Mindössze alig néhány évig véteztem s éltem könnyelműen, mint ahogy mások szoktak — sóhajtott a férfi — s ez a néhány esztendő elég volt arra, hogy szívem elhervadjon, agyam kiszáradjon. Akkor még azt hittem, hogy gondolataimmal hasznára leszek az emberiségnek és ma már olyan vagyok, mint a rokkant, kivénült katona, kit irgalomból valamely kórházba dugnak beápolónak, hogy ott a nyomorék, csenevész gondolatokra föngyeljen. Jövöm fényesnek ígérkezett és most — multam van. Keblem szinte zsongott a sok daltól s ma egy hitvány kis dalt sem bírok életre kelteni. De őség ni cs számomra többé, annak mindörökké vége. Hába éltem, még az egyszerű napszámos is kiugyolt!

M-ghatottan fordult meg a férfi s tekintete alvó anyjára esett. Csöndben odament az ágyához s letérdelt előtte. Ovatosan csókolta meg édes anyja munkában kifaradt, öreg kezét s hogy föl ne költse, halkán, megundoltságtól reszkető hangon így beszélt tovább:

Holló Lajos erélyes szava, riasztó figyelmeztetője ne vesszen el tehát az obstrukció szalmacséplésének egyhangu kátogásában. Lássuk meg, hogy szertebomlásunk csak addig tart, míg engedjük magunkat bomlasztani.

Ne feledjük, hogy a pozsonyi vár dicsőségét sem a francia bombák, hanem apró, sunyi patkányok tették tönkre.

Dr. K. A.

A komáromi deputáció.

Szünet alatt fogadta Apponyi Al. ert gr. a komáromiak küldöttségét, amelyre Kossuth Ferenczcel és Barabás Bélával több függetlenségi képviselő is bement a delegációs terembe. A folyosón elfogta őket báró Fejérvár:

— Hova mentek?

— A komáromiak tiltakozó deputációját fogadni.

— Brávó! — válaszolja Fejérvár — megyek veletek!

Es huszárosan kétfelé álló bajusza alól keményen fujta a füstöt és megindult a függetlenségi képviselőkkel a delegációs terem felé.

Nagy hire támadt e dolognak a folyosón, Wlassics Gyula ámulva nézte az esetet és már öt is karon fogta Barabás, hogy jöjjön a deputációt fogadni, mikor a miniszteri szoba előtt Fejérvár hirtelen kanyarodással elvált a kaczagó képviselőktől és besurrant szobájába.

A komáromiak küldöttsége festői képet mutatott. Valamennyien komáromi népviseletben, ezüst kapcsos dolmányban, sarkantus csizmában, kardosan jelentek meg. Mikor Apponyi a terembe lépett, harsány éljenzéssel fogadták.

A küldöttség szónoka Papp Elek volt, aki a komáromiaknak népgyűlését szervezte s átadván Apponyinak kérvényüket, többek közt következőket mondá:

— Komárom szab. kir. város érzi, hogy sohasem volt oly szükség arra, hogy a nép közvetlenül megjelenjen az országgyűlés előtt, mint most a javaslat ellen. Önálló magyar

hadsereget akar a város népe. Üdvözlök Apponyit, kit minden párt tisztel és szeret.

Apponyi igen szívélyes hangon válaszolt a küldöttségnek. Hangoztatta, hogy várják be a törvényhozás döntését. Köszöni a személye iránti bizalmat, melylyel nem annyira őt, mint a képviselőházat akarják megtisztelni. (Dörgő éljenzés.)

Az ujonczozás újabb elhalasztása.

A hivatalos lap tegnapi száma a honvédelmi miniszternek legújabb rendeletét közli, melyben az immár több ízben ismételt elhalasztott ezidei fősorozást a folyó évi június 2-ától folyó évi július 25-ig terjedő időszak alatt rendeli végrehajtani.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 21.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Több iromány előterjesztése után

Szell Kálmán miniszterelnök: Előterjesztést tesz a kvótabizottság megválasztása ügyében, (10 képviselő és 5 főrend) miután a hozzájárulási hányad ez év július 1-ig van megállapítva. Kéri a határozati javaslat kinyomatását, szétosztását, napirendre tűzését, illetve a Ház kiküldendő tiz tagjának megválasztását, azután a határozatnak a főrendiházzal való közlését.

Elnök: Ilyen értelemben fog intézkedni. Következik a napirend:

az indemnitá

folytatólagos tárgyalása.

Lengyel Zoltán: Az indemnitást nem fogadja el, mert a kormány iránt teljesen bizalmatlan. Az ellenzéknek harca teljesen jogosult. Miért ijeszti az ellenzék az ex-lexszel? Hát talán 67 óta van-e más állapot, mint törvényen kívüli, hiszen nem tartották meg a törvényeket. Sőt törvénytelen állapot van az országban már 1530 óta. (Ugy van! a szélsőbalon). Szemérettel veti a magyar főuraknak, hogy hazafiainak. Nem állanak a nemzeti mozgalmak, aspirációk élére. Földjeiknek, tőkéiknek gyümölcsét a külföldön pazarolják el. A hadsereget bírálva, a honvédségnél a nemzeti élet elsorvadását tapasztalja. Ezelőtt gondoskodás volt

arról, hogy a honvédséget ki ne vihessék az ország határain.

Ez a hadsereg nem a mi hadseregünk. Idegen a nyelve, a szelleme. De mi jogon hozták be a hadseregbe a német nyelvet? Felségjogon? Hát a magyar királynak hol gyökerezik a joga, hogy a magyar nyelv helyett a németet hozza be a hadseregbe?

Elnök: Felkéri a szónokot, hogy az uralkodó tetteit ne hozza bele a vitába, azért a kormány a felelős.

Zboray Béla: Hát mondjon le.

Lengyel Zoltán: Rátér a sárga-fekete zászló, a kétféjű sas és a Gotterhalte kérdésére. A magyar nemzet meggyalázásának nevezi azt.

Elnök: Figyelmezteti, hogy idegen állam jelvényéről tisztelettel szóljon.

Lengyel Zoltán: Kijelenti, hogy míg ezt az országból ki nem irtják, addig az ő küzdelmük nem fog megszűnni. (Helyeslés a szélsőbalon).

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után Lengyel Zoltán kibeszélte az ülést.

Franciaország beteg.

— Angol vélemény a francia szabadkőműves vandalizmusról. —

Szokás nálunk a haladás, a liberális dicsőség ideálját a francia szabadkőműves kormány garázdalkodásaiban keresni, sőt akadnak, akik az ottani elvadult állapotokat szeretnék Magyarországra átplántálni. Némi okulásul érdemes lesz leközlőnk egy előkelő angol folyóiratnak, a Saturday Review-nak minden esetre pártatlan véleményét a következőkben:

Ugy a politikai, mint a vallási helyzet Franciaországban napról-napra nyugtalanítóbb lesz azon külföldi szemlélők előtt, kik komolyan óhajtják ez ország jólétét. Már maga a szerzetesrendek elnyomása súlyos sebet ejt Franciaország keleti érdekein s a Vatikánnal fölvetett harc csak Olaszországnak és Németországnak válnék hasznára. E mellett már harmadéva a költségvetés állandóan deficizzel zárul: az 1901. és 1902. években a deficit 254,700,000 frankot tesz ki. Efféle ultrademokratikus kormánytól takarékos finanszírozást várunk, a helyett ellenkezőleg, olyan

— Anyám! A te kebleden növekedtem föl s lettem dalnokká; óh, bár mindig itt maradtam volna, szerető szivedhez közel! Te vagy a legmegkapóbb dal, a te életed a legszebb dalom. Már régen dicsőség környezné azt az embert, aki téged, a megtestesült dalt, dalra birt volna kelteni! Te, anyám, már annyit megtértél és annyit túrtól, szenvedtél életedben és mégis szeretsz élni! De az én elmém a halállal foglalkozik, én félbenmaradt dal vagyok s az is maradok. Csak még egyszer szeretnék kedvemre dalolni s ezt az utolsó dalomat neked szentelném, jó anyám, hiszen te is elzonggetted hajdan az én bölcsődalomat gyermekálmaim fölött.

Az anyóka mosolygott álmában. Azt álmodta, hogy a fiával beszél s integet neki. Ajkai azt rebegték, hogy: »Eltemetésem miatt ne aggódjál, én már mindenről gondoskodtam... a fekete halotti ingről... a szentelt rózsakoszorúról is...«

— Oh ne! Ne menj el én előttem! — siránkozott a férfi. — Azt akarnád, hogy kiterítve lássalak a ravatalon? Kívüled nincs senkim; sem vágyam, sem reményem. Ugy lenne jó, ha együtt, egyszerre mennénk. Te is koldulva kopogtatnál talán a zárt ajtókon, mint az én dalom kopogtatott az emberek keblén!

A férfi lehorgasztotta a fejét.

... Tegnap megint bekandikáltam a kis szobába. Az ablak ki volt nyitva. Az ágyon az

anyóka már ki volt terítve. Már ráadták a fekete halotti inget, kezében tartotta a szentelt rózsakoszorút, fején ott volt a fehér fejkötő, arczán is rózsaszín virított. Mellette feküdt a fia fehér ruhában. Hogy meghalt: még halványabb lett az ajka, de a mellén, éppen a szíve fölött, ott pompázott egy vérpiros rózsza...

Második éjszaka.

Senki sem hinné, milyen szép Prága városa olyan éjjeleken, mikor a teli hold ráhinti ezüst sugarait. Az emberek alszanak. A kő életre kel, sőt mintha a hid kőszobrai is élnek. A nappal is remek Hradsin: még nagyobb látvány éjjel.

A Hradsin sötét körvonalai magasan nyulnak ég felé, meredek tornya egész a ragyogó csillagokig ér. A Moldvából himnuszok zengése hallatszik, s medre fölött ott uszik a hold, amely néha el sem bír telni e varázsos látományyal s addig legelteti szemét a szép folyamon, míg féltékeny vetélytársa, a nap, el nem riasztja onnan.

A hold sokfelé jár égi útjában és sok mindent lát, de nekem azt mondta, hogy Prágának szépsége nincsen a világon párja. Minthogy pedig a hold sokat utazik, olyan helyektől is szívesen beszél, amelyeknek kevesebb a bájuk.

A második este a következőt beszélt el nekem a hold:

... Azsia északi részén, a mongolok ha-

zájában, egy fiatal samánnal — pappal — ismerkedtem meg. Még nagyon fiatal volt. Először történt meg velem, hogy egy este egyedül lépte át a gyarmat határát, hogy elátkozza azoknak a megholtaknak a lelkét, akik zivatarral, jéggel s mindenféle rontással tönkretették a vidéket. Ruhája fehérebb volt a hóval, kivarrott tűszőjéről kigyóörök lógtak alá, melyeket akkor öltek meg, amikor egész teljeségemben usztam az égen. Mikor a pap túlért a határon, odaállt egy nagy síkföld közepére, kitérta karjait a fekete tömegek felé, melyeket a szél mint hollókat hajtott maga előtt s amelyek a talajjal együtt végtelen homoktengerre olvadtak egybe.

— Megálljatok! — kiáltotta háromszor. — Aludj el, természet; felhő, állj meg; föld, nyugodj le! Nekem engedelmességetek és ne hallgassatok azoknak a halottainknak a szavára, akik irigységükben dögvézszt küldenek ránk s éhséggel és más egyéb kínzásokkal gyötörnek. Tisztán cseng a szavam s tisztább a homlokom, mint a Gobi-sivatag szellemeinek sötét szándéka. Derülj ki, ég; szelek, álljatok el! — ismételte megint háromszor s kezével csodálatos mozdulatokat tett. De a homoktenger minduntalan közelebb ért hozzá s az orkán gyömbölyt, mint a rohanó vizár; a levegő első-tétült s olyan szürke lett, mint az olvadozó hó. A fiatal samán arczán bámulat tükröződött. Megfordult, hogy hazafelé menjen. De a sötétségben elveszítette az irányt: nem látott sem-

pénzügyi rendszerrel állunk szemben, a mely **XV. Lajos** napjaira emlékeztet. Igen valószínű számítás szerint a francia nemzeti adósság tőkésített értéke 38,659 millió frankot tesz ki, a mihez jön még a különféle testületek mintegy 4400 milliónyi adóssága, a mi annyit jelent, hogy a francia nemzetvagyonnak egy ötöde már adósság.

Még rosszabb jelenség a közélet közömbösége. Az anyagi kényelem szeretete paralizálja a francziák legjobb erejét s megöl minden törekvést, mely nem pénzszerzésre irányul. A kényelemszeretethez járul a népszám csökkenése, mely rohamosan gyöngíti az ország nemzetközi állását vetélytársaival szemben. Ugy látszik, hogy még a nagy nemzeti szerencsétlenség, a háboru sem tudta Franciaországot apáthiájából felrázni.

Nehezíti a helyzetet két, politikailag inkompatibilis elem, a szigorúan központosított bürokrácia és a parlamentáris köztársaság összekötése. Meglazultak a parlamenti erkölcsök olyan rendszer mellett, mely megengedi kis hivatalok folytonos létesítését a képviselők és választók számára, a minek következtében a költségvetést agyonnyomják a haszontalan hivatalok. Visszahat ez a rendszer a választókra is és nagyra neveli a francia középosztály kapkodását az államhivatalokon. Ebből mindből következik a francia vezető társadalom jelszava: teljes politikai és vallási közöny mellett minél nagyobb kényelem államköltség. Örvidenének, ha képünk tultott volna; de a jelek kétségbevonhatlanul mutatják egy elsőrendű hatalomnak súlyos veszedelmét, ha nem halálát.

A ki még ezek után is óhajtozik a francia állapotok átlátnálása után, az lehet jó páholytag, de igen rossz magyar. Ha egyáltalán magyar.

TAJEKOZTATO.

Ápril 26. Gyorsíró verseny a keresk. kamara helyiségében d. u. 3 órakor.

Május 3. Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata az Adria malomban d. e. 9 órakor.

mit. De azért szeme hatalmas meggyőződéstől lángolt föl megint s ismét kitérte karjait. Hangja azonban elveszett a titáni szélzugásban s szeméjéje tele lett homokkal.

— Takarodjatok vissza a Gobi-pusztára, ti, kik a lev-gőben és a vízben, a sziklákon és jégtömbökön laktok! Az élet erősebb a halálnál; az ember szabadabb a természetnél. Vissza, míg rátok nem zudítom a samánok szörnyű átkát!

Heves szélroham kapta meg a samánt, a homokfelhők ránehezédtek a mellére s ő térdre roskadt.

— Megátkozlak! — nyögött a férfi a fülkötőt égdörgés és szemvakító villámlás közepette. De mindinkább eltemette őt a szélvész-hordta homoktenger. Tönkrement a kis gyarmat is teljesen, s a vihar más helyekre ment látogatóba. Még messziről is hallatszott szörnyű sugása, melylyel az ember tetteit és szándékait ganyolta ki.

... Előre usztam kissé a felhők mögül s letekintettem a sivatagra. A szerencsétlen samánt már nehezen fogom látni többé. De talán mégis megláthatom valamikor: akkor, mikor majd megint elsöpri róla a homokot a szél. Akkor majd felém villognak megföhértült szontjai.

A nagyváradi villamos mű.

— Dr. Hoór Tempis Mór egyet. tanár szakértői véleménye. —

Nagyvárad város egész jövője függ attól, hogy a villamos művet oly alapon építse ki, a mely által elviselhetlen terhek ne háruljanak a városra, mert ez nemcsak jövő fejlődését tenné tönkre, hanem pénzügyi kellemetlenségekbe sodorná.

A telepet már építik s az utcai vezetékek készítéséhez is már a napokban hozzáfognak. A villamos vasut részére szükséges áram szolgáltatása tekintetében azonban még mindig nem lépett egyezsége Nagyvárad városa a közuti vasutársulattal.

Látszólag csekély eltérés van a két fél között, de éppen a szolgáltatandó energia ára a legfontosabb kérdés, mert a város semmiesetre sem adhatja a villamárámot olyan összegért, a mely kevesebb, mint az önköltség.

A városi tanács éppen úgy, mint a világi-tási szakbizottság ez okból a legnagyobb skrupulozitással jár el a kérdésben s több kiváló szakértő véleményét kérte már ki, hogy ezek alapján a város érdekeinek megóvása mellett tegyen előterjesztést a törvényhatósághoz.

Legutóbb dr. Hoór Mór műegyetemi tanár, Ganz-gyári igazgatót kérte fel a polgármester, hogy a tárgyalások jelenlegi stádiumát véve alapul, mondjon szakszertű véleményyt.

A kiváló szakférfiu elkészítette nagyterjedelmű tanulmányát, amelyről röviden már megemlékeztünk. A tanács a munkálatot sokszorosítva most bocsátotta közre.

A tanulmány öt csoportban tárgyalja a kérdést, fejezetekre osztva.

Először a nagyváradi telep fogyasztási viszonyait veszi becslőra, különválasztva a világi-tási és erőátviteli szükségletet és a vasuti áramfogyasztást.

A második csoportban megjegyzéseket tesz Schlatter Alfréd tanár és Chátel Vilmos főmérnök szakvéleményére, akik magasabb árt javasoltak a villamos vasutnak szükséges áram után.

A következő két fejezet azt mutatja ki, hogy miként alakulna a helyzet, mi lenne a telep üzemi költsége és jövedelmezősége, ha tisztán világi-tási és erőátviteli üzem lenne, — továbbá éjjel-nappali üzem és vasuti áramszolgáltatás esetén.

Az utolsó fejezetben aztán összegezi röviden az előbbi négy fejezetben elmondottakat s levonja belőlük a következtetést.

A nagyérdékű memorandumnak ezen befejező részét egész terjedelmében a következőkben adjuk:

Következőben összefoglalom az indokolt üzemköltségi számításokból levonható következtetést:

Mindenekelőtt összeállítom a várható üzemi felesleget:

Tisztán világi-tási éjjeli üzemben az üzemi felesleg 28.589.— kor.

Tisztán világi-tási éjjelnappali üzemben az üzemi felesleg 12.580.— kor.

Az üzemköltség ez esetben a tisztán éjjeli üzemhez képest a legkedvezőtlenebb esetben 12% al emelkedik.

Éjjel-nappali világi-tási üzemben és 350.000 kilowattóra vasuti áramtermelés esetén az üzem-felesleg 29.584 korona volna.

E számokból az következik, hogy a közuti vasut minimum-garantiájával biztosított 300.000 egyirányú áram kilowattórát feltételezve, az üzemfelesleg éjjel-nappali és együttes vasuti üzem esetén ugyanakkora (valamivel nagyobb) lesz, mint tisztán éjjeli üzem mellett és vasuti üzem nélkül.

A vasuti üzem megnyerése által tehát a város minden áldozat nélkül éjjel-nappali üzemet folytathat telepén.

Tekintettel arra azonban, hogy a vasut áramterhelése á 350.000 kilowattórát el fogja érni, az üzemfelesleg sokkal nagyobb lesz, mint a milyen a tisztán éjjeli üzemben volna.

Nézetem szerint és éppen a fenti számoknál fogva a városnak még abban az esetben is, ha a vasuti üzemet nem nyerné meg, nappali üzemet okvetlenül kellene tartania és pedig a következő okoknál fogva:

1. A nappali üzem révén számos olyan fogyasztót szerezhet meg, a mely máskülönben a telephez nem csatlakoznék és az éjjel-nappali üzemet folytató gázüzemhez csatlakoznék.

Ez oknál fogva az éjjel-nappali üzem fontos versenybeli eszköz a gázgyárral szemben.

2. A tapasztalás azt bizonyítja, hogy az elektromos erőátvitel iránti érdeklődés folytonosan nő és annak a város területén lévő iparosok, ha az egységár nem tulságos magas, szívesen veszik hasznát.

Ennélfogva a nappali fogyasztásból várható bevétel valószínűleg már az első és második üzemi évben fedezni fogja az innen eredő költségtöbbletet.

A nagyfoku érdeklődés, a melylyel az iparosok az elektromos erőátvitel iránt Nagyváradon viselkednek és a számos a szerelésvezetőkhöz intézett ebbeli kérdések szintén az előbbiek mellett bizonyítanak.

3. Ismeretes, hogy az olcsó motorikus erő, tehát az olcsó elektromos áram a leg-hatásosabb subventionálása a kis iparosoknak.

A nappali üzem mellett ly fontos közgazdasági szempontok beszélnek, hogy ezek megvalósítását, tekintve azt a körülményt, hogy még teljesen meddő nappali üzem esetén is üzemi felesleg maradna, lehetetlennek tartom.

A kérdés tehát úgy áll, vajjon az okvetlenül fentartott éjjel-nappali üzem esetén a vasuti áramfogyasztás hozzákapcsolása a telep üzemi mérlegére előnyös behatással van-e vagy nem?

Erre a fenti számok szolgálnak felvilágosítással, a mennyiben 300000 kilowattóra évi fogyasztás esetén az éjjel-nappali üzem költségeivel szemben felmerülő többlet kilowattóránként 7-28 fillér. 350.000 kilowattóra esetén pedig 7-13 fillér pro kilowattóra, míg a vasuti áram kilowattórájáért fizetett ár 12 fillér.

Mind e számítások az első vagy második év üzemi viszonyaira állnak és természetesen, hogy a későbbi évek üzemviszonyait tartva szem előtt, a vasuti üzem megnyerése még kedvezőbb.

A vasutól elfogadott 12 fillérnyi egységár az első 350.000 kilowattóráért, valamint az 50.000 kilowattóránkénti lépcsőkben következő 11, 10 és 8 filléres egységár elfogadható, a melynél a város semmi esetre sem veszíthet, ha üzemét csak féligmeddig rendszeren vezeti.

Az alkalommal felhívom Nagyságodnak figyelmét a szénzállítási költségeire.

A közuti vasut ajánlatot tett a városnak az iránt, hogy a szénnek tonnáját 8.50 koronáért szállítja a központi telepre. Ezt az árat magasnak tartom.

Tekintve azt, hogy a szállítási költség érezhető különbséget tesz, a szénárban azt ajánlanám, hogy a szállítási költséget az áramszállítási szerződéssel egyidejűleg tárgyalni és e szerződésnek elfogadását méltányosabb szállítási költségektől, pl. tonnánként 5 koronától, függővé tenni méltóztatassék.

Nem hagyhatom figyelmen kívül Schlatter és Chátel szakértőknek a vasutra vonatkozólag tett árpropositióit sem.

A szakértők azt javasolják, hogy a 300.000 kilowattóráig 15 fillér legyen az egységár, én magam is eredetileg 14 fillért javasoltam

Kétségtelenül kedvezőbb volna, ha a vasut ez egységárat el is fogadná, erre azonban semmi kilátás sincs, mert saját telepén a közuti vasut az áramot az egységárnál alacsonyabban termelheti.

Mérvadó erre pl. a pozsonyi vasuti telep, mely 1900-ban 359.000 kilowattórára évi termelés mellett 109 fillérrel fedezte a kilowattóra összes termelési költségeit, kivéve a be-

ruházás tőkekamatát és törlesztését. Ez a nagyváradi esetben nem tenne ki többet 3 fillérről.

Ez elég annak a megértésére, hogy a közuti vasut 13 fillérről magasabb egységárat el sem fogadhatja.

Ezek után még csak azt jegyzem meg, hogy fenti üzemi feleslegek kellő újítási alapnak a szervezését már az első időben is megengedik és ovvel kimerítettem a kérdést.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kréért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 kréért. Más időben 50 kr.

* **A hadapródiskola kérelme.** A honvéd hadapródiskola céljaira 20 hold területet adott Nagyvárad városa, de ez sem elegendő. Az iskola parancsnoka megkeresést intézett Nagyvárad város tanácsához, amelyben kéri, hogy a hadapródiskola déli falkerítése és az árapasztó csatorna között elterülő földszövet részint a lovas növendékek kiképzési gyakorlatára, részben a hátsó kaputól a csatorna és a töltés közötti részt a gyakorlóterre való kivonulásra engedje át a város, esetleg bérösszegért a hadapródiskolának. A tanács közelebb foglalkozik a kérelemmel.

* **Allamsegély az iparos tanonciskolának.** Sipos Orbán kir. tanfelügyelő értesítette Nagyvárad városát, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyváradi iparos tanonciskola részére az 1902-903. tanévre 3600 korona államsegélyt engedélyezett.

* **Temetés az Immaculata-zárdából.** Szomorú aktus ment végbe tegnap délután a német-utcai Immaculata-zárda udvarán. Temettek egy egyszerű, a földi élet minden gyönyöreiről lemondó apácát, ki harmincz éven át nem lelte egyebben örömet, mint a leánygyermeknek a kézimunkában való oktatásában. A Jézushoz megtért kedves testvér Eleonora temetésére teljesen megtelt a zárda udvara. A virágokkal elborított koporsót a zárdaszűzek, kik mindnyájan égő gyertyát tartottak kezükben, a papság, a növendékek s nagy közönség vette körül. A papság köréből ott voltak dr. Szemethy Géza, Aranyossy József, Mayer Antal, Klédorfer Lambert, Heilinger József, Halász Gyula, Szabó Ferencz s a növendékpapság. A gyászszertartást dr. Steinberger Ferencz apátkanonok végezte teljes segédlettel. A Circum Dederunt-ot a növendékpapság kórusban énekelte. A szertartás végén a zárdanövendékek énekeltek elmeghatóan egy gyászeneket, mi könnyeket sajtolt ki a résztvevők szeméből. Azután az újvárosi központi temetőbe vonult ki a gyászmenet, hol az elhunyt apáca hült tetemét a boldog feltámadás reményében átadták az anyaföldnek.

* **Földadó lajstromok közszemlén.** Nagyvárad város összes városrészeire vonatkozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével előlított folyó 1903. évi földadó kivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében f. é. április 23-tól április hó 30-ig, nyolcz napi közszemlélre a városi adóhivatal 11. sz. szobájában azon figyelemzetéssel tétetnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekintetik, s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlélre kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt

— a kir. pénzügyigazgatósághoz benyújthatják. A később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni. Nagyvárad, 1903. évi április hó 21. **Városi adóhivatal.**

* **Máz. Valamelyik, legújabbban felekezeti hecczekben utazó váradi lap a tőkéről mázolt valamit, támadván a Kath. Szabad Liceumot, melyet csak hiréből ismer, s Prohászkat és Pálffy, kiket nem ért meg.**

Pálffy Béla nem lévén itthon, nem válaszolunk a gyatra kis kiruczzanásra; különben, azt hisszük, érdeme szeriut ő maga sem felelné rá semmit.

Csak egyet jegyzünk meg. Pálffy az ő beszédében rámutatott tagadhatlan, sajnó, rettenetes társadalmi bajainkra. Altalánosságban kimutatta, hogy a történelemben minden igaztalanság oka az osztályuralom volt. Es mikor metsző szavakkal festette mai állapotainkat, csak annyit jegyzett meg: Ki az oka? feleljen rá mindenki önmagának!

Es egyik laptársunk egyszerre, váratlanul — tüzet kiált.

* **A pékek sztrájkja.** A vasárnap óta bérharczban álló helybeli pékmunkások küldöttei tegnap újból megjelentek Gerő Armin rendőrfőkapitány előtt és átnyújtották újabban szerkesztett memorándumukat, amelyből kiténik, hogy a munkások is igyekeznek mentül előbb a sztrájknak békes uton véget vetni, mert korábbi követeléseiket jelentékenyen leszállították. Kérésükre a főkapitány péntek délután 5 órára összehívta a békéltető bizottságot az ipartestület helyiségébe. Hiszük, hogy a munkásoknak most már szerényebb kérelmei elő fogják segíteni a megegyezést. Mert bizony a pékműhelyekben a tisztaságot nemcsak a munkásoknak, hanem a fogyasztó közönségnek is joga van megkövetelni.

* **Megégett gyermek.** Egy szegény ártatlan, beszélni alig tudó három éves kis gyermek lett tegnap áldozata a már oly sok szerencsétlenséget okozó tűznek. A váradi velencei Templom-tér 13. számú ház tulajdonosának 3 éves kis fia Kovács Lajos tegnap délelőtt véletlenül betévedt az egyik lakónak Erdős Juliának konyhájába. A kis fiu a tűzhelyhez ment, amelyben erősen lobogott a tűz és pattogott a szikra kifelé. Egy ily szikra a fucska ruhájába kapott és csakhamar lángba borította a rémületében elalélt gyermeket. A konyhában nem volt ekkor éppen senki s így a házbéliek már későn vették észre a veszedelmet. Az összeégett kis fiut dr. Barna Armin részesítette az első orvosi segélyben. Sérülései halálosak s aligha éri meg a reggelt. A gyermeket szülei lakásán ápolják. A rendőrség vizsgálatot indított annak felderítésére, hogy kit terhel a felelősség.

* **Felülfizetések a Katholikus Szabad Liceum zárúnpélyén.** A Kath. Szabad Liceum szombati zárúnpélyén a következő felülfizetések történtek: Palotay László 20 korona, Andrassy János 20 kor., Grócz Béla 10 kor., Steinberger Ferencz 10 kor., Bunyitay Vincze 10 kor., Fetser Antal 10 kor., Nogelly István 10 kor., özv. Grósz Istvánné 5 korona, özv. báró Gerliczy Félixné sz. Korniss Lujza grófnő 8 korona. A felülfizetésekért ez uton mondó hála köszönetet a rendezőség.

* **Ujonez a poszton.** Egy müncheni lap írja a következő mulatságos történetkét: Nase ujonez, ki Ulmban szolgált, a minap félreismerhetlen jelét adta intelligenciájának. Az őrmester, kioktatta, hogy mit kell tennie, ha poszton áll. »Ha valaki közeledik, az őrszem kötelessége háromszor ezt kiáltani: »Allj! Ki az?« Ha nem kap választ, tüzelnie kell.« Másnap az őrmester meg akart győződni arról, hogy pontosan eleget tesz-e kötelességének az ujonez és fölkereste az őrhelyet, ahol ez állott. »Ki az!« kiáltotta torkaszakadtából az ujonez, de az őrmester nem felelt. Az ujonez erre gyufát vett elő a zsebéből és az őrmester nagy elképedésére meggyújtotta.

EGYESÜLETEK.

A kerületi betegsegélyző pénztár ülése.

A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár e hó 19-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor tartotta meg az évi második igazgatósági ülését, melyen Gerő Armin rendőrfőkapitány foglalta el az elnöki széket, mivel Láng József elnöki megbízatása lejárt.

Gerő Armin rendőrfőkapitány az ülést megnyitván, mielőtt elnökválasztásra hívna föl az igazgatóság tagjait, kedves kötelességének ismeri Láng József volt elnöknek, valamint elnöktársainak elismerését fejezni ki azon ügybuzgóságért, melyet a vezetőség alatt levő betegsegélyző pénztár közjóra irányuló tevékenysége körül oly önzetlenül kifejtettek. Jól esik kijelentenie, hogy a pénztár vezetősége a magukra vállalt kötelességnek megfelelték, minnek folytán a humánus intézmény mindinkább képessé lesz feladatai teljesítésére.

Ezután megejtetett az elnökválasztás és pedig Horváth Ferencz igazgatósági tag ajánlatára egyhangú lelkesedéssel újból Láng Józsefet ültette az elnöki székbe az igazgatósági tagok közbizalma. Alelnökök lettek: Stern Hermann és Zemann János. Felügyelő bizottsági alelnökké választott: Weinberger Lajos, alelnökké: Weisz Mór. Választott bírósági elnök lett: Rákos V. Vilmos.

Az igazgató időszakai jelentéséből főlemlítjük, hogy a tagállomány február 28-án volt 6763, márczius 31-én pedig 6698. A megbetegedések száma volt februárban összesen 667; ebből vidékre esett 524, helybeli 143. Márczius hóban bejelentetett összesen 909 beteg; ebből vidéki volt 645, helybeli 264. — A pénztár bevétele volt ez évi márcz. hó 31-ig 17244 kor. 46 fill. Kiadás volt ugyan eddig 20114 kor 25 fill. A hiánylat e szriut 2869 kor. 79 fillér.

A pénztár mindazonáltal kötelezettségeinek minden irányban képes volt eleget tenni, amennyiben rendelkezésre állott a mult évi maradvány, mely — mint ezt a zárszámadás kiténteti — 13157 kor. 57 fillért tesz ki. Folyó ügyek elintézése után az ülés fél 12-kor véget ért.

Igazságszolgáltatás.

Biharmegyei utonállók.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Régi romantikus időkbe illő szervezett rablóbanda felett itélkezik most a törvényszék esküdtbírósa.

A mód, a hogyan tüztek a rablásokat, a szervezet a mi összetartotta őket, — minden a régi . . . csak az alakok, ezek a fakó nyomorúságos emberek nagyon modern betyárok. Nem lobogó gatyás, pörge bajszos szegény legények ezek, a kik selyemszőrű paripán, czifra szűrben állják útját a vásárosoknak, hanem lakó, csenevész emberek, akik mikor a banda műveletei szüneteltek, napszámosnak állottak. Nehányuk a városháza építésénél is volt alkalmazva.

Mikor aztán valami jó fogás kínálkozott, megindultak, s előre megbeszélt terv szerint rabolgattak szerte a megyében.

Kilinczen vannak 20—24 éves csavargók, s javarészből büntetett előéletűek, tapasztalt notórius tolvajok.

A banda feje Mangra Simon, egy alattoz mos, csenevész suhancz, a ki tettetett bárgyúsággal akarja magáról elhárítani a vezérkedés vádját. A zsákmányban osztzkodó zsoldosai pedig: Zigre Togyer, Gile Blága György, Molnár József, Jernye József, Gál Imre, Szelezsán György, Márkis János és Mos Demeter.

Akad köztük olyan is, mint *Gál Imre*, aki Budapesten szerezte tapasztalatait, s meglepő tudákos intelligenciával tagad.

A mult esztendő utolsó hónapjában egymásután több vakmerő rablásról tettek jelentést a vármegye különböző községeiből a csendőrségnek, a melyeket bekormozott arczu, revolverrel és késekkel fölfegyverkezett több tagból álló társaság követett el. Az esetek egyformaságából következtetni lehetett, — hogy a rablásokat ugyanazon szervezett banda követte el és ez a következtetés valóban is bizonyult. A csendőrség januárban elfogta a veszedelmes betörő-banda tagjait.

Az első kiderített rablást december 10-én követte el a társaság *Belfia* községben. Ejjel berontottak *Márta* *Stefán* parasztagda házába, kiről tudták, hogy előtte való nap tehenet adott el Nagyváradon. Kormozott arczczal, botokkal, késsel és forgópisztolylyal támadták meg a szegény paraszti családot és elvették tőle 89 korona pénzt és 21 méter házi vásznat.

Öt nap mulva újra operált a banda két agilis tagja: *Mangra Simon* és *Zigre Tógyer*. — Este kiállottak a *tasádfői* határban az utra s az ott gyanútlanul baladó *Póra Fiore* parasztagdát megtámadták, a földre teperték, kést szegeztek a mellének és a nála lévő 53 koronát és 30 fillér pénzt elvették tőle.

Alig egy hét mulva, december 27-én éjjel már *Vércsolog* községben működött a banda teljes létszámmal. Kapata Mihályhoz törtek be s míg a társaság többi tagjai pisztolyt szegeztek a megrémült szegény parasztnak, addig *Markis János* lekapcsolta derekáról a tüszőt. Mikor pedig ez segítségért kiáltott, *Zigre* a forgópisztolyával — fején ütötte Kapatát.

Az utolsó együttműködés *Alpár* község határában az erdőszéli úton történt. A banda tagjai az árokból ugrottak elő, egy közeledő szán elébe, azt megállították s leránczigálták a rajtalövőket.

A fegyverükből lövéseket tettek, míg *Páska Irmié*től elvették 546 koronát, *Páska Mitrutól* 2 korona 86 fillért, *Csóra Jánostól* egy dohányzaskót. *Mangra Simon* *Páska Mitrut* egy lövéssel a nyakán meg is sebesítette.

A banda két kiváló tagja *Mangra Simon* és *Zigre Tógyer* követte el az ismert vakmerő betörést a *törvényszéki palota bűnjelraktárába* s onnan több értékes ruhaneműt elvittek.

A tárgyalás.

A rettegett betörő banda bűneit tegnap kezdte tárgyalni a nagyváradai eskübiróság *Nagy Ferencz* törvényszéki elnök vezetése mellett. Szavazóbirák voltak: *Csulnyok Béla dr.* és *Böhm Jenő*. Jegyző *Nagy János*. Az ügyészséget *Korn Lajos kir. alügyész* képviselte. Az elsőrendű vádlottat *Mangra Simont* *Keledi József* ügyvéd helyettese, *Papp János* védi, a többi vádlott képviselőjében *Dási Géza dr.*, *Teleszki Béla dr.*, *Kertész Simon*, *Roxia György dr.*, *Cseresnyés Albert*, *Wawrek Kálmán dr.*, *Vágassy Imre*, *Zilahy Gusztáv* jelentek meg.

Az esküdtszék a következőképen alakult meg:

Beck Ignác, *Bihari János*, *Fröhlich János*, *Katona Bálint*, *Katona József*, *Lovassy Ferencz*, *Major Gyula*, *Marjasi Károly*, *Szabó Károly*, *Szigeti Elek*, *Szödényi Nándor*, *Tomcsányi Sándor*, *Varga Géza*, *Veigli József*.

Az esküdtszék megalakítása után kezdetét vette a vádlottak kihallgatása, amely késő estig tartott.

Délután kihallgatták *Mangra Tógyert* és *Gile Blága György* vádlottakat a törvényszéknél véghezvitt betöréss lopás ügyében. *Mangra* mindent beismer, ellenben *Gile Blága* mindent tagadott s homlokegyenest ellenkező valamást tett mint a vizsgálat során.

Erre az ügyre vonatkozólag tanúként kihallgatták *Ponorán Lukács* irodaigazgatót és *Kimpán Lőrincz* törvényszéki portást is.

Délután a betfiai rablás vádlottait hallgatta ki a törvényszék. Otten jártak itt s ezek közül négyen beismerik, hogy 28 forintot és 125 méter vásznat elraboltak, csupán *Gál Imre* tagad.

Beismerik, hogy a *Félix-fürdői* erdőben osztoztak meg az összesen s egynek 560 kr jutott.

Ma folytatják a tárgyalást, s előre láthatóan az egész napot a tanúk kihallgatása veszi igénybe.

NYILTTÉR.

Dr. Rácz Ödön

ORVOS

lakásán (Fő-utcza, Városi Pazar-épület)

rendel naponta d. u. 2—4-ig.

Törlesztéses jelzálogkölcsonöket

500 koronától kezdve 10—15 évi időtartamra, vagy kamatozó

jelzálogkölcsonöket

földbirtokokra és házakra igen előnyös feltételek mellett ad, esetleg drága kamatozású kölcsonöket convertál a

Polgári takarékpénztár részvénytársaság
Nagyváradon.

Szabott árak!

China-ezüst

gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mutatokban dusan felszerelt raktárt, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcshálványok, disztárgyak művészies kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egyedüli elárusítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR

Szerda: Annuska
Csütörtök: Szultán.

Péntek: Trilby.

Szombat: Casanova.

Annuska.

Siratjuk egyre a magyar népszínmű vesztét s e könnyek között egyszerre csak *kinő Gárdonyi* Géza tollából az igazi, tősgyökeres magyar színmű. A hol magyar emberek, a magyar vidéki társadalom alakjai, modern, de azért romlatlan magyar jellemek vonulnak fel, magyar szívek dobognak, magyarosan beszélnek az ajkak. Tiszta, nemes minden, mint a magyar.

A Bor után Annuska. A nép fia után a falusi urileány.

Kövés ezekben a mese; nem raffinált meseszövéssel, hanem azzal a magyaros szellemmel hatnak, mely mind a kettőt átlengeti. Mintha fényes, de füstös kávéházból hirtelen üde erdőbe jutnánk, úgy hat egy-egy *Gárdonyi-darab* megjelenése a színpadon a *Vig-színház* műsordarabjai közepette. Beszívjuk még a levegőt is, úgy élvezzük; hiszen a miénk, hiszen magyar!

Es az a csodálatosan költői nyelv. Természetes, minden cifraságtól ment, de azért ötletes, patogó, szellemes, tősgyökeres magyar. Egy-egy bohó mondására kitör a kacagás, a taps — és tisztán élvezheti mindenki. Majd kifigurázza a nőket, a barátokat, de olyan kedves pajkossággal, hogy mindenki elérti a tréfát s nevet rajta. Hiszen kedves tréfa az egész, nem pedig csufolódás. Valósággal gyöngye a magyar humoraak, a magyar kedélynek.

Az egész darabon pedig átvonul a *Gárdonyi* jellemző költőiség. A tréfa mögött mély érzelmek rejtőznek, az élcek néha könnyeket szikkasztanak fel, s míg derűtséget kelt egy-egy, a nőkre tett megjegyzéssel vagy a kolduló barát karikatúrájával, addig maga a darab a nőiség fennszáryaló himnusza, s hódolat a vallás, az egyház előtt. Így egyesíti a vig elemet a komolylyal, s ragadja magával az ember lelkét teljesen.

Pedig mi a meséje? Annuska apáca akar lenni, de nem lesz, mert szereti *Miklóst*. Az Annuskák és Miklósok mindennapi története, bearanyozva az igazi költő tehetségének, a magyar szelleme bűbájának varázsával. Igazán önmaga ellen vét, aki legalább egyszer meg nem nézi.

Megérdemli a megnézést az előadás is. A kis *Berlányi Vanda* (Annuska) egyszerre nagyot nőtt tegnap este. Szerepét mély érzéssel és igazsággal játszotta; kedvessége, ügyessége egyaránt érvényre jutottak s megérdemelt tapsokat vvtak ki. Ugyancsak igen kedves volt *Agnelly Irén* (Sári) is; úgy látszik, efféle szerepekben még a legtöbb sikert jósolhatunk a bájos kis művésznőnek. *Szöke Sándor* (Balogh Miklós) nem érte el partnerét, *Berlányi Vandát*, de komoly törekvést árult el s elismeréssel találkozott. Pompás volt *Krasznay Andor* kolduló barátja. Minden tulzás nélkül olyan kacagni való és mégsem bántó, kedves karikatúrát csinált, hogy lehetetlen volt nem tapsolni neki. *Bérczi* becsipett szabója erősen közeledett a sárga földigleni berugáshoz s tulzottságával kirít a darabból. Kisebb szerepekben ügyesek voltak *Bognár János*, *Tóth Elek*, *Szarvasi Sándor* (falusi plébános; igen hű, jól kidolgozott szerep), *Szathmáry*, *Somogyiné* és *Czene Stefi*. A rendezőt csupán arra figyelmeztetjük, hogy első felvonás eleje még kis é döcög; egyébként az is csak dícséretet érdemel.

Annuska — másodsor. *Gárdonyi Géza* kedves vigjátékát, hogy a páros bérlők is megkapják ezt a kitűnő darabot, mára, szerdára is kiltűzte a színház vezetősége. A szerepszta nem változik.

A bajusz. Szombaton újra premier lesz a Szigligeti-színházban, *Verő György* nagysikerű énekes vigjátékát a *Bajuszt* akarja még a nagybérletben bemutatni az igazgatóság. Ez a nagysikerű énekes vigjáték nemrégiben a Magyar Színházban Pálmay Ilkával a fő női szerepben több mint ötven előadást ért meg. A vigjáték két első felvonása Bécsben játszik Kozáry alkanczellár házában, a harmadik felvonás Magyarországon Kozáry unokaöccsének a falusi birtokán. Parlagi Kornélia, Haller Irma, Agnelly Irén, Benkő Jolán, Tóth Elek, Szathmáry, Bognár stb. lesznek e darab szereplői.

Trilby. *Trilby*, mely valamikor olyan szenzációs sikert aratott Nagyváradon, játszik pénteken este a színházban. A régi, az akkori Svengálit, *Kessler* Edét látja újra a közönség. A darab szereposztása egyébként is kitűnő. K. Kápolnay Juliskáé a czimszerep.

Szultán. A *Szultán*, ez a népszerű kedves operett kerül színre csütörtökön este a Szigligeti-színházban. Ruzsinszky Ilona lesz a czimszereplő, Haller Irma Roxelane, Szatmáry és Sziklay a két basa. Még Bérczynek van nagyobb szerepe.

Pótbérlet. A színház igazgatósága ismételten felkéri a nagybérletet, miszerint a pótbérletet illetőleg a *mai nap folyamán helyeik megtartása* iránt intézkedni sziveskedjenek, nehogy a meg nem újított bérleti helyek másoknak adassanak ki.

Itt másodsor!

Szigligeti-Színház.

Folyószám 210.

Bérlet 178 sz.

Ma szerdán, 1903. április 22-én:

ANNUSKA.

Vigjáték.

SZEMÉLYEK:

Nagyiván Péter, földbirtokos	Bognár J.
Anna, felesége	Somogyiné N. Julia
Annuska, leányuk	Berlányi Vanda
Prépost, Nagyiván testvérbátyja	Csatár Győző
Sári, Annuska barátnője	Agnelly Irén
Balog Miklós, földbirtokos	Szöke Sándor
Tétény, földbirtokos, Miklós nevelőapja	Szathmáry Arpád
Vas Imre, tanító	Tóth Elek
Plébános	Szarvasi Sándor
János, kolduló barát	Krasznay Andor
Főasszony	Pataki Vilma
Körorvos	Perényi József
Lukács, szabó	Bérczi Gyula

HELYEK: Nagypáholy 7. emeleti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászk, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 óráttól előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, április 23-án:

Szultán.

Operette.

TAVIRATOK

Az udvar Budapesten.

Bécs, április 21. (Saj. tud. táv.) Május közepe felé a király Budapestre jön s május 14-én udvari bál lesz, melyen az egész diplomáciai kar részt vesz.

Hirek az új télről.

Győr, április 21. A szombati hóvihár következtében Győrben a táviró- és telefonforgalom három napig szünetelt. Bárhol feladott táviratok Budapestre át csak postán érkeztek ide. Ma este 6 óra 45 perczkor a táviróösszeköttetés Budapesttel egyelőre egy vonalon helyreállt. Bécs és Sopron között az összeköttetés helyreállításán szorgalmasan dolgoznak.

Zsolna, április 11. Itt a hó oly magas, a milyenre ebben az időben még a legöregebb emberek sem emlékeznek. A hideg rendkívüli. A csekély vizek mind befagytak és a házakról jégcsapok lógnak le. Egy Hungária-gyárban dolgozó munkás, Filó Péter 18-án este pityókás állapotban két társával együtt hazafelé ment. Utközben elesett és reggelre halva találták. Kültörszak nyomai nem látszanak rajta s az orvosok véleménye szerint megfagyott, mert csak könnyű ruha volt rajta.

Kassa, április 21. Koeber Mihály brodnói lakos, a ki a kassa-oderbergi pályafenntartási osztályánál már 30 éve volt alkalmazva, 18-án, délután 4 órakor a zsolnai állomáson kiinduló tehervonat előtt söpörte a havat. A nagy hideg miatt vastag kendőbe csavarta fejét, úgy hogy az utána robogó mozdony füttyölését nem hallotta. A gép csilindere hátulról megütötte a jobb oldali szirtcsontot, miközben a feje balra ficzomodott, a mitől rögtön szörnyethalt.

Liptó, április 20. (Saját tud. táv.) Az egész ország területén dúló viharok tetőpontjukat Liptóban érték el. Itt két nap óta havazik s oly nagy hófúvások vannak, hogy az oderbergi vasut elakadt a hótorlódásokban.

Róma, április 20. A lapok jelentése szerint az éjjel a fagy nagy kárt tett a római Campagna szöleiben.

Lemberg, április 20. Hófúvások következtében több vonalon beszüntették a forgalmat.

Stefánia hercegasszony póre atyja ellen.

Bécs, ápr. 21. (Saját tud. táv.) *Lónyai Elemér* gróf nejével elhatározta, hogy a belga királyné hagyatékát, ha részesedési jogát vonakodnak elismerni, pörrel fogja megtámadni.

A francia kulturharcz.

Havre, április 21. Mintegy 200 ember tüntetett a feloszlatott szerzetes-rendek tagjai mellett.

Grenoble, április 21. A mikor egy hatósági kézbesítő a karthauziaknak kézbesíteni akarta a rendőrbíróság idézését, vasvillával felfegyverkezett parasztok útját állták, úgy hogy a kézbesítő kénytelen volt az idézést a polgármesternek átadni.

Lyon, ápr. 20. A lyoni biboros-érsek levelet intézett Combes miniszterelnökhöz, a melyben azt mondja, hogy sajnálatára képtelen a miniszterelnök körrendeletének megfelelően rögtön keresztyűlni az istentiszteletek beszüntetését a nem engedélyezett imaházakban és nem tilthatja meg a prédikálást olyan lel-

készeknek, a kik a törvény által érintett kongregációkhoz tartoznak.

Nikes, ápr. 20. Minthogy a ferenczrendi szerzetesek nem akarták megengedni, hogy kolostoraikra hatósági zárt tegyenek, tüntetésre került a dolog. A csendőrség és a rendőrség kénytelen volt közbelépni és néhány tüntetőt letartóztatott.

Nantes, április 20. A nantesi püspök levelet intézett Combes miniszterelnökhöz, a melyben kijelenti, hogy nem tilthatja meg a prédikációkat és a vallásos cselekedeteket azokban a templomokban, amelyeket a miniszterelnök körrendeletében említett.

Az egyetemi ifjúság Rákóczy-ünnepe.

Budapest, ápr. 21. (Saját tud. táv.) Az egyetemi és az összes főiskolai ifjúság körében lelkes mozgalom indult meg, szabadságunk nagy martírjának, Rákóczy Ferencz emlékének megünneplésére. Az országos Rákóczy-ünnepet közéletünk vezéreinek védnöksége alatt május 10-én tartja meg az ifjúság. Május 12-13-án pedig megtartják az országos diákkongresszust.

Olasz kormányválság.

Róma, ápr. 20. A Tribuna szerint Prinetti ma délután Zanardelli miniszterelnöknek elküldte lemondását, a Tribuna azt hiszi, hogy Prinetti utódját mindjárt ki fogják nevezni. Remélik hogy Morin haditengerészeti miniszter el fogja vállalni a külügyi tárczát. (M. T. I.)

Zágrábi zavargások.

Zágráb, április 21. (Saj. tud. táv.) Az Alba című horvát lap főmunkatársát *Heimlik* Zenót és *Margló* Leó lapszerkesztőt letartóztatták. Ezekon kívül még más 48 izgatót is letartóztattak. A bán a rendőrséget felelőssé tette az utáni rendezavarásokért. A rendőrség betiltotta egész Zágráb területén a gyülekezést. Az egyetemi ifjakat a tanári kar és figyelmeztete, hogy tartsák távol magukat minden izgatástól, mert a legkomolyabb következményektől tarthatnak. *Glegovits* joghallgatót a törvényszék 3 havi fogházra ítélte, mert a magyar czimer ellen izgatott.

A szász király utazása.

Drezda, ápr. 21. Az eddigi rendelkezések szerint György szász király előreláthatólag április 23-án utazik el Gardonéból. A király Padován, Velenczén, Bécsen, Münchenen, Stuttgarton és Lipszén át utazik haza. Április 27-én érkezik Bécsbe, honnan 29-én délelőtt Münchenbe megy. Münchenből május elsején Stuttgartba utazik, a hol másnap estig marad. (M. T. I.)

Proletár zavargás.

Róma, ápr. 20. A Tribuna jelenti Galatinából (Lecce tartomány): Munkátlan mezei munkások tegnap délelőtt eleségkiosztás között bevették néhány ház ablakait és más erőszakosságot is elkövettek. A rendőrség szétverte a zavargókat és helyreállította a rendet. Délután megújultak a zavargások, mert a zenekarnak megtiltották, hogy a főtéren játszzék. A tömeg közáport zudított a csendőrökre, sőt néhány revolverlövés is eldőrdült. A csendőrök kénytelenek voltak fegyver-

hez nyulni. Egy tüntetőt megöltek, többen megsebesültek. Egy rendőrbiztos és néhány csendőr is megsebesült. Végre mégis sikerült a rendet helyreállítani. (M. T. I.)

Vám a németországi árukra.

Ottova, ápr. 20. A kanadai kormány értesítette az érdekelt köröket, hogy július elseje előtt csakis olyan németországi szállítmányokat szándékozik kivenni a pótvámmal való megróvás alól, a melyeknek megrendelése április 7-ike előtt jutott a német exportőrök kezéhez. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik.

243

— Néked a vállalkozás érdekében maradnod kell. Aki egyszer már látott téged, soha az életben el nem felejt. Az igaz, hogy van menlevélünk, de neked a menlevéi daczára se hinnének, Puliánt az egész csorda szemeláttára ütötte le — és ha ilyen pózna került közéjük, biztosan fel ösmernék. Nem lehet, te nem jöhetsz. Ott ugy se találod meg a három f-jedet, a saját fejed pedig nem sokat ér. Ha nem akard a vállalkozásunk sikerét kockára tenni, ugy maradj inkább itthon.

— De nékem ez rosszul esik!
— Akár rosszul esik, akár jól, maradnod kell. Ha majd egyszer madárfészkét meggyünk szedni, akkor magunkkal viszünk, most azonban nem.
— Izetlen a tréfád!
— Adj egy csókot, komám, mert jó kedvem van, de maradj itthon. Csak még valami fontosat mondok, uraim! Orizzétek meg a tit-

kot, mert ha a katonák megtudják, könnyen kiszivárogná a nép közé is. Ne szóljatok senkinek egy szót se.

— Hát a herczegnek?
— A herczeg nincs itt.
— És Skrzetuskinak, ha megjön?
— Neki éppenséggel egy szót sem szabad tudnia; mindjárt utánunk jönne. Neki még marad ideje az öröme és az Isten mentse meg valami új csalódástól, talán az eszét vesztendő belé. Lovagi szavunkra, uraim, egy hangot sem szólunk a dologról.
— Lovagi szavamra! szolt Longinus.
— Szavamra! Szavamra!
— Most pedig adjunk hálát az Istennek!
Miközben Sagloba így szolt, letérdelt, a többiek követték a példáját és imádkoztak hosszan, ájtatosan.

XXII.

A herczeg valóban Szamoscsba utazott néhány nappal előbb, hogy új ezredeket gyűjtsön. Rövid időn belül nem is várták vissza. Wolodyjowski, Sagloba és Rzendzian tehát a legnagyobb csöndben utazhattak el, senkinek sem, csak éppen az egyetlen Longinusnak árulták el a nagy titkot. Ot pedig kötötte az adott szava és hallgatott, mint a hal.

Wiersul és a többi tisztek, akik a herczegnőt holtak hitték, nem is sejtették, hogy a kis lovagnak és Saglobának utja a Skrzetuski jegyeséhez vezet. Azt hitték, hogy a két jó barát Skrzetuskihoz utazik, annál is inkább, mert Rzendzian is velök ment és róla tudták, hogy Skrzetuskinak a szolgája.

A két jó barát egyenesen Klebanowkába ment, hogy ott készüljön a nagy vállalkozásra. Sagloba legelőször is a Longinustól kölcsönvett pénzen öt hatalmas podoliai loat vásárolt. Ez a fajta ugyanis nagyon kitartó, egész napon át elporoszkál és gyorsaságban tultesz még a török lovakon is, az időjárás változásait pedig meg sem érzi.

Öt ilyen paripát szerzett be tehát Sagloba; ezenkívül pompás kozák ruhákat a maga, társai és a herczegnő számára. Rzendzian a nyeregzszeréről gondoskodott és mikor már

mindennel felszerelték magukat, utra kéltek, vállalkozásukat az Istennek és Szent Miklósnak, a szüzek pátronusának kegyeibe ajánlván.

Alrohájokban könnyen kozákhetermanoknak nézhették őket, ami gyakran meg is esett és a lengyel őrszemek nem egyszer tartóztatták föl őket utjokban. Előttük azonban könnyen igazolta magát Sagloba. Egy ideig barátságos vidéken haladtak, a király ezredei ugyanis jókora területet szállottak meg s csaknem egészen Barig nyomultak előre, hogy az ott gyülekező kozák-csapatokat szemmel tarthassák. Köztudomású volt már, hogy az egyezkedés meghiúsult és hogy a háboru már kitörőben van, habár még egyik fél sem vonult fel a teljes haderejével. A perejeslawi fegyverszünet pünkösdkor véget ért és a portyázó csapatok csatározása, mely sohasem szünetelt teljesen, most egyre komolyabb alakot öltött. Már csak a csatajelt várták mind a két oldalról. E közben a mezőségen beköszöntött a tavasz. A lópatkókkal felszántott földet buja fű és vérvörös pipacs borította, amel, mintha az elesett hősök véréből fakadott volna. A csatamezők fölött a pacsirta csattogott és a levegőn lármázva, rioltva, nagy rajokban vonultak keresztül a madarak ezrei. A magas fű között helylyel-közzel a pocsolyák vize, mint valami fényes páncél úgy csillogott, amint a langyos szellő felborzolta és a vízben estéinkint lármás hangversenyt tartottak a békák.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kivonták a vészkerületből. Az élesdi járás területét a hasított körmű állatok között fellépett száj- és körömfájás miatt vészkerületbe osztotta be az alispán. Most elrendelte dr. Mikolczy Ferencz alispán, hogy az élesdi járás — M. Telki, Czeczke, Kóalja, Izsópallaga, Fancsika, Vércsolog, Serges és Szudrics kivételével — a vészkerületből kivonassék, s az elrendelt tilalom hatályon kívül helyeztessék.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat, és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Értéktőzsde.
Budapest, április 21.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.
Budapest, április 21.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.8
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 21-én.

Magyar aranyjárdék 4/100	121.45
Magyar koronajárdék	92.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentési kötvény 4%	99.50
Ralmérsi jog megváltási kötvény	—
Korváth szlavonföldterhermentési kötvény	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	157.—

Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.—
Osztrák magyar bank részvény	16.05
Magyar hitelbankrészvény	722.50
Osztrák hitelintézet részvény	684.50
Párisi vista	95.80
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	116.92
Londoni vista	289.75
20 márkás arany	28.40

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó lakás.

Kálvária-utcán ujonnan épült **2 négy szobás lakás**, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és kerttel **május hó 1 től kiadó.**
Értekezhetni ugyanott **Csepregha Miklós** háztulajdonossal. 247

Fontos az érdekelteknek tudni,
hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,
addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó.
Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós,
hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél **KOMÁROMBAN,**
üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem tévesztetni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s
beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 238

Export Amerika és Angolországba.

Telefon 418. Kerületi képviselő: **Biró József.** Telefon 418.

Első és legnagyobb órajavitó műhely.

ÓRA-, ÉKSZER- és LÁTSZER-ÜZLET!

Nálam már
nem kell reklám,
hisz minden ember jól tudja, hogy a
színház oldala mellett

Kepes Márton

első és legnagyobb órajavitó műhelye a legelőnyösebb.

Nálam nem lesz felszámítva sem 5 kr., sem 6 kr., sem 50, sem 40, sem 60 kr., hanem
minden órát **kívétel nélkül**

szigorú 1 évi jótállás mellett **csak 90 krajczárért javítok meg.**

A legfinomabb óraüveg 10 kr. Kérem a helyes címre ügyelni.

Kérem az én műhelyemet nem összehasonlítani más reklám üzletekkel. 244

Szőlőgazdasághoz *Raffia* (szőlőkötő-fonál), *rézgálicz*, *kénpor*, *ajtópamut* a legolcsóbb árban.

ÉRTESETÉS Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadász- és lisztkereskedéséből
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
(Dr. Grosz-ház)
a Széchenyi szállodával szemben.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

Igen tisztelt vevőinknek szives tudomására adjuk, hogy a néhai **Jakab Imre-féle B.-Püspöki** termései boraikat megvettük s azokat az alább jegyzett árakban árusítjuk:

Jakab-féle (Bakator 1870. évi 1 l. 80 kr. Muskotály 1870. évi 1 l. 80 kr. Körösvölgyi 1900. saját termés 1 l. 40 kr. Rislingi 1901. évi saját termés 1 l. 36 kr. Körösvölgyi 1902. saját termés 1 l. 30 kr.)

Vidékre és a kik a fogyasztási adóra kiegyeztek, literenkint 8 krajczárral kevesebbet fizetnek.

Nagy választék mindennemű **csukorkák és csokoládékban.**

Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomáshoz díjtalanul kiszállítjuk.

SZABÓ és HAJNAL.

Egyedüli lerakata (Olasziban) a hírneves *Weyrauch Chr. és Tsától spirítusz szobapadló-lacknak kilója 1 frt.*

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert a gyökere részben a föld alá, a termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Höl legesnek alkalmas fajtákat ültettek, azok azonban elhagyták házukat az egész szőlőterületen a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly táj, melynek fa a mellett a legcsekélyebb gondozással fellevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebbet díszíti anélkül, hogy legkevésbé helyet is eloglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladási gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szíves leírásokat katalógus bármelyik ingyen és bérmentve küldjük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érmeleki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Szabó és Hajnal.

Hirdetések felvételnek a legjutányosabb árban e lap kiadóhivatalában.